מֵאֲחוֹרֶיהָ בְּיָדַיִם כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס: **מא** ע"ה הָאִשָּׁה מְדֵדָה אֶת בְּנָהּ (קנג) פ אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, צ וּבִלְבַד (קנד) * שֶׁלֹּא (מה) תְּגָרְרֵהוּ, אֶלָּא יְהֵא מַגְבִּיהַּ רַגְלוֹ אַחַת וְנִיחַ הַשְּׁנִיָּה עַל הָאָרֶץ וְיִשָּׁעֵן עָלֶיהָ עַד שֶׁיַּחֲזֹר וְיָנִיחַ רַגְלוֹ שֶׁהִגְבִּיהַּ, שֶׁנִּמְצָא לְעוֹלָם הוּא נִשָּׁעָן עַל רַגְלוֹ הָאַחַת: **מב** ק דָּבָר שֶׁהוּא מֻקְצֶה, (קנה) מֻתָּר לִגַּע בּוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא מְנַעֲנֵעַ אֲפִלּוּ מִקְצָתוֹ (וּכְבָר נִתְבָּאֵר סָעִיף ג'): **מג** ר מֻתָּר לְטַלְטֵל מֻקְצֶה עַל יְדֵי נְפִיחָה (וּכְבָר נִתְבָּאֵר רֵישׁ סִימָן זֶה (סעיף ג)): **מד** ש כְּלֵי שֶׁנִּתְרוֹעֵעַ, (קנו) לֹא יִטְלוּ מִמֶּנּוּ חָרֶס לְכַסּוֹת בּוֹ אוֹ לִסְמֹךְ בּוֹ: **מה** ת אָסוּר לִשְׁחֹק בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב (קנז) בְּכְדוּר. הַגָּה: (מו) (קנח) וְיֵשׁ מַתִּירִין, וְנָהֲגוּ לְהָקֵל (תוספות פרק קמא דביצה (יב ד"ה ס"ג)): **מו** א אָסוּר לַעֲשׂוֹת תַּחַת אֲצִילָיו זֶרַע הַתּוֹלָעִים שֶׁעוֹשִׂין הַמֶּשִׁי, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר בְּטִלְטוּל, וְעוֹד

ע שָׁם בְּמִשְׁנָה. פ שָׁם בְּבָרַיְתָא. צ ר"ן שָׁם (נא: ד"ה אין עוקרין) וְרַבֵּנוּ יְרֻחָם נָתִיב א' חֵלֶק א'. ק הַר"ן (בְּסִימָן רכ"ב) [בְּסוֹף פֶּרֶק כָּל כִּתְבֵי] (מו: ד"ה עשה) בְּשֵׁם (הָרַמְבַּ"ם) [הָרַמְבַּ"ן] (קכב. ד"ה הא דתנן). ר מֵהָרַי"ל בְּתַשׁוּבָתוֹ (סר. ר). ש רַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק כ"ו (ה"ג), מֵהָא דְּמַגִּפַּת הַחָבִית שַׁבָּת קכ"ד (ע"ב). ת אֲגוּר (סר תסכא) בְּשֵׁם שִׁבְלֵי הַלֶּקֶט (סר קכא). א תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"ד סי' עד).

בַּאֵר הֵיטֵב

מא (מה) תְּגָרְרֵהוּ. וְקָטָן כָּל דָּךְ שֶׁצָּרִיךְ לִגָּרְרוֹ, אִם נָשְׂאוֹ חַיָּב. וְהַמּוֹצִיא תִּינוֹק וְכִיס תְּלוּי בְּצַוָּארוֹ חַיָּב, אֲבָל הַמּוֹצִיא גְּדוֹל הַמַּלְבִּשׁ בְּכֵלָיו פָּטוּר, וְאִם נוֹשֵׂא כָּפוּת אוֹ חוֹלֶה חַיָּב, וְהַנּוֹשֵׂא מֵת הֲרֵי מַלְאָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה לְגוּפָהּ. רַמְבַּ"ם (פ"ח הל' שב - יז, ועיין הי"ח). עַיִן סִימָן תקי"ח סָעִיף א' שֶׁהַטַּ"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) אוֹסְרִים, עַיֵּן שָׁם:

בְּאוּר הַלָּכָה

מא * שֶׁלֹּא תְּגָרְרֵהוּ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קנד) **שְׁפַתְבִּי בְּבֵאוּרוֹ מִפְּנֵי שְׁנוֹשְׂאתוֹ**, כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י (קכח: ד"ה אבל), וְאַף דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק עא) כָּתַב זֶה בְּשֵׁם הָרַ"ן (נא. ד"ה מתני'), הֲנֵה אַף שֶׁהָרַ"ן כָּתַב כֵּן בְּמִשְׁנָה לְדִבְרֵי רַשְׁ"י, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ הָכְרֵחַ שֶׁהָרַ"ן גּוּפֵא יִסְבֹּר כֵּן (וְכֵן נִמְצָא כְּמָה פְּעָמִים), וּבִפְרָט שֶׁמַּהֲרַ"ן גּוּפֵא (שם ע"ב) בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל אֲבָל אִם הָיָה גּוֹרֵר וכו', מַשְׁמַע דְּהוּא בְּעַצְמוֹ סוֹבֵר דְּגָרִירָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, דְּאִי־לְאו הָכִי לְמָּה לוֹ לוֹמַר שָׁם דְּהָכָא טַעְמָא שֶׁתֵּי רַגְלָיו לֹא מוֹרִיד לַהּ רַבָּנָן לְרַבֵּי נָתָן, תִּפּוֹק לַהּ דְּמִדְּרַבָּנָן בְּלָאו הָכִי אָסוּר אֲפִלּוּ לְרַבִּי נָתָן אִם נֹאמַר דְּגָרִירָה הוּא כְּמוֹ נְשִׂיאָה מַמָּשׁ, אֶלָּא וַדַּאי דְּגָרִירָה אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יָבֹא לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, וְעַל כֵּן לְרַבִּי נָתָן לֹא מִחְמְרִינַן בָּזֶה כְּמוֹ בְּלִמֵּד לְרַבָּנָן, וּמִשּׁוּם הָכִי הַצְרָךְ הָרַ"ן לוֹמַר דְּהָכָא טַעְמָא שֶׁתֵּי רַגְלָיו לֹא מוֹרִיד רַבָּנָן לְרַבִּי נָתָן, וְלִשָּׂא אוֹתוֹ הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְתָא, וְעַל כֵּן הֶחְמִירוּ רַבָּנָן אַף בִּגְרִירָה. [וְאַף שֶׁהָאֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק פה) כָּתַב שֵׁשׁ לוֹ שְׁנֵי בְּאוּרִים בִּדְבָרֵי הָרַ"ן וּמִסְתַּפֵּק בָּזֶה, כְּבָר הִכְרִיעַ כְּסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס"ק לד) כְּדִבְרֵינוּ דְּגְרִירָה לְדִידֵהּ הוּא מִדְּרַבָּנָן]. וְלָכֵךְ רְשָׁמְתִּי עַל טַעַם זֶה כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י. **וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי דִּיֵּשׁ מְקִלִּין בָּזֶה, הוּא מִדִּבְרֵי הָרַ"ן הַנַּ"ל, דְּסִבִּירָא לַהּ דְּמִה שֶּׁאָסְרוּ גְּרִירָה הוּא בְּקָטָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ כְּלָל, שֶׁאָז חַיָּב כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ, וְלָכֵךְ אָסְרוּ גְּרִירָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִשָּׂאֵנוּ עַל כְּתֵפוֹ, וּלְפִי זֶה לְדַעַת הַבַּיִת יוֹסֵף** (ד"ה ומ"ש והרוקא) **שֶׁמַּתִּיר לְדִדּוּת בְּהֵמָה וְחַיָּה בְּכַרְמְלִית, אֵין לְהַחְמִיר בּוֹ בִּגְרִירָה בְּכַרְמְלִית [וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵין לְהַחְמִיר בִּגְרִירָה כְּלָל לְדַעְתּוֹ, לְמִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹת בְּעַצְמוֹ]**. אֲבָל לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, וְהֵיכִי לְמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַדּוֹת, בְּוַדַּאי גַּם בְּכַרְמְלִית אָסוּר, כֵּיוָן דִּבְרִשׁוּת הָרַבִּים הוּא אָסוּר דְּאוֹרַיְתָא מִמָּשׁ [לְרֹב הַפּוֹסְקִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק נא)] לִשָּׂא אוֹתוֹ. מִפְּלִילָא בְּכַרְמְלִית הוּא אָסוּר דְּרַבָּנָן. וְאַף דְּדַוְקָא הַתּוֹסְפוֹת בְּשַׁבָּת ק"ל עַמּוּד א' (ד"ה רבי אליעזר) מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּקָטָן בֶּן שְׁמוֹנָה יָמִים הוּא רַק אִסּוּר דְּרַבָּנָן דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, הֲלֹא כַּמָּה גְּדוֹלֵי הָרִאשׁוֹנִים פְּלִיגֵי עֲלֵיהוּ, וְהֵם הָרַמְבַּ"ן בְּחִדּוּשָׁיו בְּרֵישׁ פֶּרֶק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּמִילָה (קל. ד"ה מתני') וְהָרַשְׁבָּ"א (שם, ד"ה מביאו) וְהָרַ"ן (נא: ד"ה אין עוקרין) וְהַמָּאוֹר (נט. ד"ה רבא) [הוּא סוֹבֵר דַּאֲפִלּוּ יָכוֹל לְדַדּוֹת חַיָּב כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ] וְהַמְּאִירִי (קכח: ד"ה האשה) כֻּלָּם סוֹבְרִים דְּקָטָן שֶׁאֵינוֹ נוֹטֵל אַחַת וּמַנִּיחַ אַחַת, הוּא אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְהַנּוֹשְׂאוֹ. כָּל זֶה דִּבַּרְנוּ בְּמִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, נַאֲפִלּוּ לְמִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, דְּקִטְּרֵהוּ לְהוּ דְּמִי לְכַמָּה פּוֹסְקִים דְּהַנּוֹשְׂאוֹ הוּא אִסּוּר דְּבָבָנָן, גַּם כֵּן אֵין לְהָקֵל בְּכַרְמְלִית, כֵּיוָן דְּמִדְּרַבָּנָן נְשִׂיאַת הַחַי הוּא כְּמוֹ שְׂאָר דְּבָרִים מַמָּשׁ, שׁוּב אֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין כַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים וַאֲנַן דּוֹמֶה לָמָּה שֶׁאָסְרוּ מִשּׁוּם גְּזֵרָה כְּמוֹ לְקַמָּן בְּסִימָן ש"נ סָעִיף א' דְּלֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְיוֹצִיא רֹאשׁוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְיִשָּׁתֶה שָׁם, וּבְכַרְמְלִית מַתִּיר, דְּהָתָם הוּא רַק מִשּׁוּם גְּזֵרָה דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יְבִיאֵם אֵלָיו וְיִבְוֹא לַעֲבֹר עַל אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא, וּכְכַרְמְלִית לֹא גָּזְרוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ בְּצַד שֶׁאָסְרוּ לִשָּׂא בְּכַרְמְלִית, לֹא חִלְקוּ בְּעִנְיָן וְאָסְרוּ בּוֹ כָּל דָּבָר שֶׁאָסוּר לִשָּׂא אוֹתוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים]. כֵּן מוֹרֶה מַהֲגֵן אַבְרָהָם בְּרֵישׁ סָעִיף קָטָן ע"א דַּאֲפִלּוּ בְּקָטָן שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ יֵשׁ עַל נְשִׂיאָתוֹ אִסּוּר דְּרַבָּנָן, דְּהָא הַמְחַבֵּר שָׁכָתַב שֶׁלֹּא תִּגְרְרֵהוּ קַאֵי עַל מִי שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ, וַאֲפִלּוּ הָכִי מִשְּׁמַע מֵהֲגֵן אַבְרָהָם דִּנְשִׂיאָתוֹ אָסוּר בְּכַרְמְלִית, וְכֵן כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל נב ס"ח) וְהַגְּרַ"ז (סעיף פא). וּבִפְרָט לְדַעַת הַמָּאוֹר (שם) וְהַמְּאִירִי (קכח: ד"ה האשה) גַּם בְּקָטָן שֶׁיָּכוֹל לְדַדּוֹתוֹ יֵשׁ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְהַנּוֹשְׂאוֹ, כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ לְגַמְרֵי. וּמְפִלָּא צָרִיךְ לְהַחְמִיר בְּכַרְמְלִית:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בָּרְחָה מִן הַבֵּיצִים, אֲבָל בִּלֹּא הָפְסֵד מָמוֹן, אֲפִלּוּ הַדְּחָיָה אֵינוֹ נָכוֹן, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ לְצָרְכָּהּ [בַּ"ח (סעיף כג) וְאַלְיָה רַבָּה (ס"ק פא)]: **מא** (קנג) **אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים:** דְּהָא אֲפִלּוּ תַּגְבִּיהֵנוּ פְּטוּרָה, דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, וְלֵית בָּזֶה אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן וְהָוֵי גְּזֵרָה לְגְזֵרָה. וְאִם נוֹשֵׂא כָּפוּת אוֹ חוֹלֶה חַיָּב, דְּבָזֶה לֹא שַׁיָּךְ שֶׁנּוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא מֵת הֲרֵי מְלָאכָה שֶׁאֵין צָרִיךְ לְגוּפָהּ, עַיֵּן סִימָן רע"ח (משנ"ב סק"ג): **(קנד) שֶׁלֹּא תְּגָרְרֵהוּ.** מִפְּנֵי שֶׁנּוֹשֵׂאתוֹ, (קכח) כֵּן כָּתַב רַשְׁ"י (קכח. ד"ה אבל), מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לַהּ דְּהָוֵי כְּמוֹ שֶׁנּוֹשְׂאוֹ, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית אָסוּר, וְיֵשׁ שְׁמְקִלִּין בָּזֶה, אֲבָל לִשָּׂא אוֹתוֹ עַל כְּתֵפוֹ, גַּם בְּכַרְמְלִית אָסוּר לְכַלְמָא. וְיֵשׁ מַהֲמוֹן שֶׁנִּכְשָׁלִין בָּזֶה שֶׁנּוֹשְׂאִין קְטַנִּים עַל כְּתֵפֵיהֶם, וְטָעוּתָן הוּא מִפְּנֵי שֶׁהַקָּטָן יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ, וּשְׁגָגָה הִיא (קכג) דְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן יֵשׁ בְּכָל אֹפֶן אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב לִמְנֹעַ מִלּוֹמַר לָהֶן, שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יִשְׁמְעוּ לָנוּ, וּמוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין וְאַל יִהְיוּ מְזִידִין. וְקָטָן שֶׁאֵין יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ כְּלָל, (קכד) חַיָּב לְרֹב הַפּוֹסְקִים כְּשֶׁנּוֹשְׂאוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי שָׁרֵי לְדִידָן דְּאֵין מְצוּי אֶצְלֵנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק עא)]. הַמּוֹצִיא תִּינוֹק, וְכִיס תָּלוּי בְּצַוָּארוֹ, חַיָּב, אַף שֶׁהַתִּינוֹק יָכוֹל לִילַךְ בְּעַצְמוֹ דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא דְּחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, מִכָּל מָקוֹם חַיָּב מִשּׁוּם כִּיס, דְּכִיס אֵינוֹ בָּטֵל לְגַבֵּהּ, שֶׁהוּא אֵין צָרִיךְ לוֹ. אֲבָל הַמּוֹצִיא גְּדוֹל הַמַּלְבִּשׁ בְּכֵלָיו, פָּטוּר, דִּכְגָרְרֵיו טְפֵלִים לוֹ, וְעָלָיו אֵינוֹ חַיָּב דְּהוּא נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ, וְלֵית בֵּהּ אֶלָּא אִסּוּרָא דְּרַבָּנָן [רַמְבַּ"ם (פי"ח ה"י"ז) וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ע)]: **מב** (קנה) **מֻתָּר לִגַּע בּוֹ.** עַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"ז: **מד** (קנו) **לֹא יִטְּלוּ מִמֶּנּוּ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא יִתְלַשׁ מִמֶּנּוּ, דִּבְמַעֲשֶׂה הַתְּלִישָׁה הוּא בִּכְלַל תִּקּוּן כֵּלִי, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּסִימָן ש"מ (סעיף יג) שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁמִּתְקַנֵּן בְּשַׁבָּת לְאֵיזֶה תַּשְׁמִישׁ, יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם תִּקּוּן כֵּלִי. וְהוּא הַדִּין (קכה) אִם כְּבָר נַעֲלַ הַחֶרֶס, וְהוּא מִתְקַנֵּן לְהַסִּיר בְּלִיטוֹתָיו וַעֲקִצָּיו כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לְכַסּוֹת בּוֹ וּכְהַאי גַּוְנָא, דְּאָסוּר, וְהוּא בִּכְלָל מַה שֶּׁכָּתַב רַשְׁ"י (קכד: ד"ה לא יספות). אֲבָל לְקַח הֶחָרֶס שֶׁנִּשְׁבַּר מֵהַכֵּלִי וּלְכַסּוֹת בּוֹ מָנָא בְּלִי שׁוּם תִּקּוּן, וַדַּאי שָׁרֵי כַּמְבֹאָר לְעֵיל סָעִיף ו': **מה** (קנז) **בְּכְדוּר.** בֵּין אִם הִיא שֶׁל נְיָר אוֹ שֶׁל עֵץ, שֶׁאֵין שָׁם כְּלֵי עָלֶיהָ מַחֲמַת שֶׁרָאוּי לִשְׂחֹק בּוֹ, וְהָוֵי כְּאֶבֶן שֶׁהוּא מֻקְצֶה מִגּוּפוֹ, וַאֲפִלּוּ בְּטִלְטוּל בָּעָלְמָא אָסוּר לְדַעַת זוֹ [אַחֲרוֹנִים]: (קנח) מַתִּירִין. אֶפְשָׁר שְׁטַעְמָם, שֶׁכֵּיוָן שֶׁעָשׂוּי לְכָךְ וּמְיֻחָד לָזֶה בְּתָמִידוּת, לֹא שַׁיָּךְ בּוֹ שָׁם מֻקְצֶה וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף כ"ב. וּמִכָּל מָקוֹם לְכַלְמָא אָסוּר (קכו) לִשְׂחֹק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וַאֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית בְּשַׁבָּת, דִּבְקַל הוּא שֶׁיִּפֹּל לְחוּץ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְאָתֵי לַאֲתוויֵי, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לִשְׂחֹק בּוֹ קְרַקַע לְכַלְמָא אָסוּר, מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ אֲשׁוּוֵיי גַּמּוֹת וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן לְדַעַת זוֹ. וְכָל זֶה כְּשֶׁשּׂוֹחֵק שֶׁלֹּא עַל גַּבֵּי קַרְקַע, (קכז) אֲבָל עַל גַּבֵּי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

מא (קכג) עַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה: **(קכה)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק צא) וְחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל נב ס"ח) וְהַגְּרַ"ז (סעיף פא): **(קכו)** כֵּן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק ש"ס), וְתַפְשְׁתָּי וּמָצָאתִי שֶׁכֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ן (קל. ד"ה מתני') וְהָרַשְׁבָּ"א (שם מביאו) וְהָרַ"ן (נא: ד"ה אין עוקרין), דְּתִינוֹק בָּזֶה כְּבָהֵמָה דְּמֵי, וְחַיָּב לְרַבָּנָן, וְדַעַת הַמָּאוֹר (נט. ד"ה רבא) דַּאֲפִלּוּ לְרַבִּי נָתָן חַיָּב בָּזֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בַּמְּאִירִי (קכח: ד"ה האשה) שֶׁגַּם כֵּן פְּשִׁיטָא לַהּ בָּזֶה לְחִיּוּב: **מד (קכז)** לִכְוּשֵׁי שְׁרֵד: **מה (קכט)** דִּרְכֵי מֹשֶׁה (אות יא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(קל)** פְּשׁוּט:

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שח

שֶׁהוּא מוֹלִיד (קנט) בְּחֲמוֹ: **מז** [ב]יֵשׁ אוֹסְרִים (קס) לְטַלְטֵל בֶּגֶד שֶׁעָטָנֵז, (מז) (קסא) [ג]וְיֵשׁ מַתִּירִים:
מח [ד]מֻתָּר לְטַלְטֵל מְנִיפָה בְּשַׁבָּת (קסב) לְהַבְרִיחַ הַזְּבוּבִים: **מט** [ה]מְכֻבָּדוֹת שֶׁמְּכֻבָּדִים בָּהֶם הַקְּרָקַע,
(ממ) (קסג) מֻתָּר לְטַלְטְלָם: **נ** [ו]הָרַשְׁב"א מַתִּיר לְטַלְטֵל *)הָאַצְטְרְלו"ב בְּשַׁבָּת וְכֵן סִפְרֵי הַחָכְמוֹת,
(קסד) [ז]וְלַדַּעַת הָרַמְב"ם יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק בַּדָּבָר: **נא** [ח]מַה שָּׁמוּרָה עַל הַשָּׁעוֹת שֶׁקּוֹרִין
רילוז"ו, בֵּין שֶׁהוּא (קסה) שֶׁל חוֹל בֵּין שֶׁהוּא (קסו) שֶׁל (מט) [מט] מִין אֶחֵר, (קסז) יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק
אִם מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ (וּכְבָר פָּשַׁט הַמִּנְהָג (קסח) לֶאֱסֹר): **נב** (קסט) [ט]מֻקְצֶה (נ) לַעֲשִׂירִים הֲרֵי מֻקְצֶה,
וַאֲפִלּוּ עֲנִיִּים (קע) אֵין מְטַלְטְלִין:

ב רַבֵּנוּ יְרֻחָם בְּחֵלֶק י"ג (נתיב כ) וְהַמְרַדְּכִי (ביצה, סי' תרסו) בְּשֵׁם אוֹר זָרוֹעַ (ח"א בשו"ת סי' תשעו). ג שם (במרדכי, ושם סי' תרסו). ד כל בו (סי' לא). ה רַמְב"ם שם (פכ"ו ה"ב). ו כֵּן כָּתַב בְּתְשׁוּבָה (ח"א סי' תשעב, וח"ד סי' קב). *) (פרוש כלי הָעֲשׂוּי לְהִבָּרֵין מִתּוֹכוֹ חָכְמַת הַתְּכוּנָה). ז צִיַּנְתִּי בְּסִימָן ש"ז (פעיף יז, אות ל). ח תְּשׁוּבַת מַהֲרִי"ל (סי' ר) בְּשֵׁם מַהֲרַי"ר פַּיְבִישׁ. ט הָרַ"ן (כא. ד"ה ומהא) מַהָא דְּקָרְטִין בֵּי רַבֵּי, שַׁבָּת מ"ז (ע"א).

בְּאֵר הֵיטֵב

מז (מז) וְיֵשׁ. רַשַׁ"ל סוֹף פֶּרֶק א' דְּבֵיצָה (סי' מד) אוֹסֵר לְטַלְטְלוֹ כִּי אִם לְצֹרֶךְ גּוּפּוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ, וּבַאֲגַדָּה (ביצה פ"ק סי"ח) אוֹסֵר אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ גּוּפּוֹ אוֹ מְקוֹמוֹ:
מח (ממ) מֻתָּר. וּלְמַאן דְּאָמַר (סי' שלו-ס"ב) אָסוּר לְכַבֵּד הַבַּיִת, הֲרֵי כָּלִי שְׁמַלַּאכְתּוֹ לְאִסּוּר. בַּיִת יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם), שֶׁלְּטֵי גִּבּוֹרִים (מח. אות ב):
נא (מט) מִין אַחֵר. כְּגוֹן שְׁרוֹאִין בְּצֹאל: **נב** (נ) לַעֲשִׂירִים. כָּתַב הַשַּׁ"ז (ס"ק כה), הַכְּלָל הוּא דְּמָה שֶּׁרְאוּי לַעֲנִיִּים וְהוּא בְּכִיתוֹ שֶׁל עָנִי, הֲרֵי מֻקְצֶה לַעֲשִׂירִים כֵּיוָן דִּלְדִידְהוּ לֹא חָזֵי, אֶלָּא דְּמָה שֶׁהוּא בְּכִיתוֹ שֶׁל עָנִי גָּרִיר בְּתַר הַבַּיִת אֲפִלּוּ עָשִׁיר. אֲבָל מֻקְצֶה לָעָשִׁיר וְהוּא בְּכִיתוֹ, אָסוּר לְכָל הָעֲנִיִּים כְּאִלּוּ זַרְקוּ כְּבָר לְאַשְׁפָּה, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

נא (מט) מִין אַחֵר עַיֵּן בְּאֹרַח הַיָּטֵב. וּלְעִנְיַן טַלְטוּל זַיְיגֶרְלַי"ךְ שְׁלֻנוּ בְּשַׁבָּת, עַיֵּן בְּשו"ת פְּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן (קכ"ב) [קכ"ג] שִׁפְתֵי, וְכָתַב שֶׁהַגָּאוֹן חָכָם צְבִי נָשָׂא אֶצְלוֹ אוֹהֵר פָּטָר, וְכֵן הַעִידוּ עַל הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי נַפְתָּלִי כַּ"ץ, וְהַגָּאוֹן מַהֲרַ"ש רַבִּי חַיִּים יְשַׁעְיָה זַ"ל כָּתַב תְּשׁוּבָה לְהַתִּיר, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַתִּיר, אם לא בְּמָקוֹם שֶׁנּוֹהֲגִין אִסּוּר אֵינוֹ רָשַׁאי לְהַתִּיר בְּפָנֵיהֶם. וְהַבִּרְכֵי יוֹסֵף (סק"ה) כָּתַב שֶׁבְּעָרֵי אִיטַלְיָא נוֹהֲגִין אִסּוּר עַיֵּן שָׁם, וְכֵן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ג' סִימָן (כ"ז) [ב"ח], וְכֵן בְּדִבְדּ שְׁמוּאֵל (סי' שלה) וְכֵן בִּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מַיִם רַבִּים (חלק א) סִימָן ל"א כָּתַב לְאַסֹּר. אַף שֶׁאֵין הַמַּפְתֵּחַ תָּלוּי בּוֹ עַיֵּן שָׁם, וְנַהֲרָא נַהֲרָא וּפִשְׁטָה. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סי"ג-ה) כָּתַב בְּשֵׁם שְׁאֵלַת יַעְבֵּ"ץ (חלק ב) סִימָן ס"ג דְּכֵלִי הַשָּׁעוֹת גְּדוֹלוֹת הָעוֹמְדוֹת בְּחֻבּוֹת עַל הַקַּרְקַע יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּטַלְטוּל, אִם לֹא לְצֹרֶךְ מְקוֹמוֹ, עַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב (שם) שֶׁלְּטֵי הַגִּבּוֹרִים שֶׁלְּאַנ אוהר, וְדַאי אִסּוּר, וְכֵן כָּתַב בְּמוֹר וּקְצִיעָה. וְכָתַב שָׁם לְעִנְיַן אִם מֻתָּר לְדַחֹק בְּרִיפְטוּר אוהר לַיְּצֵע עַל יְדֵי הַקְּשׁוּשׁ בְּאֵיזֶה שָׁעָה עוֹמֵד, יֵשׁ לְצַדֵּד דְּהִשְׁמָעַת קוֹל הֵינוּ שִׁיר אוֹ קוֹל גָּדוֹל כו', וּמִכָּל מָקוֹם לֹא מָלַאנִי לִבִּי לְהַתִּירוֹ כו' עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁמּוֹדִין בָּהּ. כְּגוֹן בְּמָקוֹם מֻקָּל וּמִשְׁתַּנֶּת אוֹ לְדַחֹק אֵיזֶה דָּבָר וְכֵיוֹצֵא בּוֹ, וְכֵן לְצֹרֶךְ מְקוֹמוֹ מֻתָּר עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּמִדַּת אַמָּה שֶׁל אַמִּנִּים כְּגוֹן חַיָּטִים וּבּוֹנִים דְּקַפְּדֵי עֲלֵיהוּ אֲסוּרִים בְּטַלְטוּל:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

של"ח (ס"ה) לְעִנְיַן שְׁחִיקַת אֲגוֹזִים, וּמִכָּל מָקוֹם אֵין לְמָחוֹת בְּנָשִׁים וּקְטַנִּים, דְּמוּטָב שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין וְאַל יִהְיוּ מְזִידִין: **מו** (קנט) בְּחֲמוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁעַל יְדֵי הַחֹם יוֹצְאִים הַתּוֹלָעִים מִן הַזֶּרַע, וְאַף עַל גַּב דְּאֵין מְכַוֵּן לָזֶה, מִכָּל מָקוֹם פְּסִיק רֵישָׁא הוּא (קכח) וּמְלָאכֶת מַחֲשֶׁבֶת הוּא: **מז** (קס) לְטַלְטְלוֹ וְכוּ'. מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לְלָבְשׁוֹ וּמֻקְצֶה הוּא, וַאֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ גּוּפּוֹ וּמְקוֹמוֹ אָסוּר [אֲלִיָּה רַבָּה (ס"ק פח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]: (קסא) וְיֵשׁ מַתִּירִין. שֶׁמִּכָּל מָקוֹם מַלְבּוּשׁ הוּא וְתוֹרַת כְּלִי עָלָיו. (קכט) וְהָעִקָּר כַּסְּבָרָא הָרִאשׁוֹנָה. וְעַל כֵּן מַשְׁפּוֹנוֹת שֶׁל אֵינוֹ יְהוּדִי אָסוּר לְטַלְטְלָן בְּשַׁבָּת [פְּרִי מְגַדִּים (א"א ס"ק עד) עַיֵּן שָׁם]: **מח** (קסב) לְהַבְרִיחַ הַזְּבוּבִים. [א]כְּכָל כְּלִי שְׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר דְּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ לְצֹרֶךְ גּוּפּוֹ, וְעַיֵּן מַה שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף כ"ג:
מט (קסג) מֻתָּר לְטַלְטְלָם. אֲפִלּוּ מֻחֲמָה לְצֵל. וְהַמְחַבֵּר אָזִיל לְשִׁיטָתוֹ דְּסָבִירָא לַהּ בְּסִימָן של"ז סָעִיף ב' דְּמֻתָּר לְכַבֵּד קַרְקַע הַמְרֻצָּף, אִם כֵּן הוּא בְּכָלַל כְּלִי שְׁמְּלַאכְתּוֹ לְהֻתַּר, אֲבָל לְפִי מַה שֶׁפָּסַק הָרַמ"א שָׁם דְּאֲפִלּוּ מְרֻצָּף אָסוּר, אִם כֵּן הוּא בְּכָלַל כְּלִי שְׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר, (קנ) וְאֵין לְטַלְטְלוֹ כִּי אִם לְצֹרֶךְ גּוּפּוֹ וּמְקוֹמוֹ:
נ (קסד) וּלְדַעַת הָרַמְב"ם. הֵינוּ מַה שֶּׁכָּתוּב לְעֵיל בְּסִימָן ש"ז סָעִיף י"ז, דְּאָסוּר לִלְמֹד בְּשַׁבָּת בְּסִפְרֵי הַחָכְמָה וְכֵן לְהַבִּיט בְּאַצְטְרְלו"ב [הוּא כְּלִי שְׁחוֹזְין בּוֹ הַכּוֹכָבִים], אֶפְשָׁר דִּלְדִידֵהּ הוּא הַדִּין דַּאֲסוּרִים בְּטַלְטוּל. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁדַּעְתּוֹ [ג]דְּאֲפִלּוּ לְהָרַמְב"ם מֻתָּר בְּטַלְטוּל, וְגַם בְּעִנְיַן לִמּוּד [ד]מְצֻדָּד כְּשִׁיטַת הָרַשְׁב"א (בתשובה ח"א סי' תשעב, ח"ד סי' קב, ח"ז סי' רפח), וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן ש"ז סָעִיף י"ז (ס"ק סה):
נא (קסה) שֶׁל חוֹל. הוּא כְּלִי שֶׁמְּמַלְּאִין בּוֹ חוֹל, וְהַחוֹל יוֹצֵא דֶּרֶךְ נֶקֶב מִתַּחְתִּיתוֹ, וַעֲשׂוּיָה קְוִין קְוִין לְשַׁעֵר בּוֹ הַשָּׁעוֹת: (קסו) שֶׁל מִין אַחֵר. כְּגוֹן שֶׁהוּא עֲשׂוּי חֲלִילוֹת לְהַכִּיר בּוֹ הַשָּׁעוֹת כְּשֶׁהַצֵּל מַגִּיעַ לְאֵיזֶה חֲלִיל: (קסז) יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק. דְּדָמֵי לִמְרִדַּת הַזְּמַן אוֹ הַצֵּל, וְהֲרֵי

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֶרֶב: א] בשו"ע הרב (סי"ו) כתב: מפני שכלי הוא [ולא כתב שמלאכתו לאיסור]. **ב]** ובשו"ע הרב (סי' שז סל"א) כתב שלשיטת הרמב"ם אסור לטלטל. **ג]** וכן בשו"ע הרב (סי' שז סל"א) כתב שנהגו להקל. **ד]** בשו"ע הרב (ספ"ט) כתב: העשירים שבבית העניים מותרים לטלטלם [ולא כתב שדר בבית העני].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah